

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Plačuje vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina na Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača za leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se depozira do odpovedi. — Udje „Katol. Slovenskega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka epoldne. — Ne zapre reklamacije se pošiljajo prosto.

Današnja številka obsega 12 strani.

Ne gre.

Dunaj, 15. marca.

Od lanske jeseni sem kolo državnega zbora ne teče več gladko. Vsak čas se zastavlja. Sicer v sedanjem državnem zboru, v katerem imajo vodilno vlogo nemški, češki in poljski svobodomiselnici, že od vsega početka ni šlo posebno dobro, toda za silo je še veljalo. Lansko jesen pa so začeli Ukrajinci (Rusini) obstruirati, in ko so ti nehali, so stopili na njihovo mesto češki agrarci, radikali in realisti.

Zakaj so Ukrajinci obstruirali, nam je znano. Poljaki, ki so Ukrajincem nasprotni, kakor nam Slovencem Nemci, jim niso hoteli dovoliti pravičnega zastopstva v deželni zboru galiskem. Zato so Poljakom najprej razbili deželni zbor, potem pa jim še začeli nagajati v državnem zboru. Naposled so se Poljaki udali in Ukrajinci so odložili bojno kopje. Na njih mesto so stopili Čehi pod vodstvom agrarne (kmečke) stranke.

Nemci na Češkem se s Čehi nočejo spraviti: zaradi deželnega zbora. Obstruirali so ga več let in lansko leto jim je vlada prišla na pomoč, razpustila je deželni zbor in odbor, a novih volitev ni razpisala. Na Češkem vlada sedaj od vlade imenovana in upostavljena komisija. Čehi ponujajo Nemcem dalekosežne pravice. Toda Nemci se ž njimi ne zadovoljijo, oni hočejo delitev češke dežele v nemški in češki del. Na ta način se nove volitve za češki deželni zbor niti ne razpišejo, ker bi deželni zbor gotovo ne deloval, in češka večina mora gledati, kako ji gospodarji in komandira vladna komisija.

Čehi pa pravijo: Na Dunaju v državnem zboru pojejo Nemci prvi glas. Ako so nam oni razbili češki deželni zbor, jim mi razbijemo državni zbor. Kakor govorili, tako storili. Odkar so Rusini, ali kakor se sami imenujejo, Ukrajinci, opustili obstrukcijo, so jo začeli Čehi, ampak samo agrarna, radikalna in realistična stranka. Mladočehi in konservativci so namreč v vladnem taboru z Nemci skupaj. Zanimivo je, da je v mladočehskem klubu tudi zastopnik slovenskega liberalizma, dr. Ravnihar, torej z mladočehi vred vladni hlapec.

Od 5. marca je državni zbor zopet zbran. Toda vsled češke obstrukcije ne pride k sapi. Pretekli teden sta bili seji v četrtek in petek. V obeh sejah je vladala obstrukcija. Vlada je hotela že v petek odgoditi državni zbor, a nemški nacionalci so jo preprosil, češ, naj se še enkrat pogaja s Čehi in češkimi Nemci. Pogajali so se celo soboto, pogajajo se danes in pogajali se bodo tudi jutri v ponedeljek. Toda če se ne zgodi čudež, ne bo šlo. Nemci imajo trde buče in Čehi ne mehkih. V torek ali sredo bo najbrž zadnja seja za dolgo časa.

Vlada ima namreč, kakor se govori v poučenih krogih, ta načrt: Ako ne pride do sporazuma, bo ta teden odgodila državni zbor. Koncem aprila bo sklicala delegacije v Budimpešto, ki bodo trajale tudi skozi celi maj. Po delegacijah bo še enkrat sklicala državni zbor. Ako še tudi sedaj ne bo šlo, bo državni zbor zaključen in ne več odgođen. In sedaj bo vlada izdelala načrt, da vsilji na Češkem nov deželni red, na Dunaju pa baje državni zbori novi opravični. Kako bo šlo naprej, tudi vlada sama ugiba. Bržkone bo v jeseni, ako vlada izpelje svoj načrt, izbuknila v državnem zboru na češki in nemški strani obstrukcija. Vlada bi na to odgovorila z razpustom in tako bi imeli meseca februarja prihodnjega leta nove volitve za državni zbor. Vendar do februarja se še lahko marsikaj zgodi, kar bo dalo naši notranji politiki čisto novo smer. Čakajmo torej, opazujmo in stojmo na straži!

Navodilo glede osebnodohodninskega davka.

(Spisal drž in dež. poslanec Fr. Pišek.)

(Dalje.)

Vse odbitke mora posestnik kot take verjetno in resnično dokazati. Če hoče, da se obresti od privatnih dolgov odpišejo, mora v rapovedi navesti ime, stan in stanovanje upnika, kakor tudi ime hranilnice in posojilnice. Če pa tega ne stori, se davčna oblast na obresti, ki bi se kot odbitki pri odmeri osebnodohodnine navedli, ne ozira.

Ugodno je v novem zakonu, da bo kmet lahko poleg obresti od dolgov med stroške vstrel tudi pravno obvezno amortizacijo do 1% svojega dolga; vendar le pri dohodkih pod 300 K in do najvišjega amortizacijskega zneska 1000 K. Dozdaj tega ni bilo. Kmet, ki ima dolg v hranilnici in ga odplačuje z letno amortizacijsko svoto, bo lahko to svoto zaračunal med stroške, ki se morajo odbiti od njegovih dohodkov.

Kmečki poslanci so odbili veliko nevarnost, ki je pretila od socialnih demokratov in industrielnih zastopnikov. Ti so namreč hoteli, naj bi se hrana, ki jo porabi kmet za se in za svoje otroke, ki mu delajo, upoštevala med dohodke. To se je srečno preprečilo.

Največja ugodnost za kmeta se nam pa zdi v tem, da bo zdaj mogoče velike bogatine ne samo višje, marveč tudi od njihovih pravih dohodkov obdavčiti. Milijoni dohodkov so se dozdaj lahko poskrili. Zdaj bo pa mogoče pregledati knjige raznih velikih podjetnikov in na tej podlagi izračunati dohodke. Bili se bodo visoki kazni in navedli bodo že zavoljo tega mnogo pravičnejše. Upati smemo, da se bodo tu dobili milijoni in da zato ne bo treba stikati za groši po suhih kmečkih možnjčkih. Izkušnja bo pokazala, da je to, kar zahteva nova postava, v korist kmetu, pa tudi davčni gosposki, ki si bo s tem, če se je bo držala, prihranila sila mnogo nepotrebnih pisarij in praznega dela.

Kaj se v napovedi osebno-dohodninskega davka ne more odpisati?

1. Kupne svote za prevečanje ali arondiranje posesti, če se s tem posestvo tudi izdatno izboljša. — Vzglede: Posestnik kupi njivo, travnik ali gozd, in sicer radi tega, kar leži dotična parcela poleg njegove, ali pa, ker si hoče s tem izboljšati posest in mu bo mogoče rediti več živine.

2. Zneski, s katerimi se plačajo dolгови.

3. Vsi stroški, oziroma izdatki, kateri se porabijo za lastno osebo, kakor tudi za rodbino, ženo in otroke, to je: za hrano, pijačo, stanovanje, kurjavo, luč, hišno opravilo, kuhinjsko opravilo, obleko i. dr. Ravno tako se ne morejo odbiti izdatki za zdravnika, stroški za časa bolezn, za zdravila in pogrebni stroški. Hrana in plača stalnim delavcem se pa more, kakor poprej povedano, odračunati.

Dovoljen odpis iz ozira na rodbino.

Če ima posestnik več kot 2 nepreskrbljena otroka, potem se sme za druge otroke odpisati za vsakega ena dvajsetina čistega dohodka. Vzemimo vzgled: Posestnik Kopriva ima 1800 K čistega dohodka, pa 6 nepreskrbljenih otrok, on sme torej za 4 otroke za vsakega eno dvajsetino ali za vse 4 vkup eno petino od 1800 K, to je 310 K, odtegniti. In ker mu ostane potem samo 1490 K čistega dohodka, je vsled tega davka prost.

Kaj je storiti, če dobiš od davčne oblasti naročilo, kertaista dvomi, da je tvoja napoved o napovedanih dohodkih utemeljena?

1. Davčna oblast trdi, da si prodal toliko živine, zrnja, da je tvoje stanovanje ali hrana preizko vračunjena itd? V t m slučaju moraš z dokazili utemeljiti, da so tvoje napovedbe resnične. Odgovori sledeče:

Res sem prodal vola za 500 K, ne pa, kakor trdi davčna oblast, za 700 K. — Priča ali dokaz je —

Vina sem prodal za 200 K, in ne za 900 K, priča je —

Stanovanje —

Da sem od svojih dolgov plačal res toliko obresti, kakor sem napovedal, dokazem s pobotnicami ali odrezki poštinih položnic.

Ako je davčna oblast mnenja, da si vrednost svojega stanovanja preizko cenil, povej, koliko se plača navadno za tako stanovanje, kakor ga imaš ti za se, svojo ženo in male otroke v tvoji občini. Opomniti pa je, da če tvoji otroci pri kmetiji pomagajo, potem ni treba napovedati vrednosti tistega stanovanja, ki ga daješ za otroke, kajti če bi ne imel otrok, potem bi moral najeti posle, stanovanjska vrednost stanovanja za posle se pa ne upošteva. Opomniti je tudi, da se samo za take otroke, ki ne pomagajo pri kmetiji, zamore dovoliti odpis dveh petin. Glede onih

otrok pa, ki pri kmetiji pomagajo, pa je treba vedeti, da se hrana, obleka in drugo, kar dobivajo od staršev, šteje med stroške gospodarstva.

Kaj je storiti, če ti pošlje davčna oblast plačilni nalog za osebno dohodnino?

Plačati moraš vsaj polovico zneska, ki je v plačilnem nalogu naznačen, ker priziv, če ga vložiš, ne ovira plačila. Če se tvojemu prizivu ugodi, potem se ti ta že vplačani davek vpiše v dobro v drugi davek, ali se ti pa povrne. Ugovori (rekurzi) so vsled paragrafa 219 zakona o osebni dohodnini koleka prosti. Ugovor se pa mora tekom 30 dni pri davčni oblasti (okrajnemu glavarstvu, davčni oddelku), pri katerem se je plačilni nalog izdal, vložiti. Čas za priziv se računa od tistega dne, ko se ti je plačilni nalog od pošte ali županstva vročil, in zato je potrebno, da se na plačilni nalog vedno zapiše dan sprejema. Vsakdo lahko v določenem času pri okrajnem glavarstvu, oz. davčnem oddelku, pregleda, kateri dohodki so mu predpisani. Da priziv ložje utemeljiš, priporočam, da vložiš v slučaju, če je dohodek v plačilnem nalogu večji, kakor si ga napovedal, oziroma ga je postavila cenilna komisija, pismo prošnjo. (Konec sledi.)

Morilec svojega brata prijet čez 40 let.

Na Miklavžev večer 1. 1874 se je v Peklu pri Novem Mestu (Dolenjsko) zgodil velik zločin. Martin Rogelj je svojega starejšega brata Jožefa, ki je imel dobiti posestvo, ponoči spečega v postelji napadel. Udaril ga je s polenom po senen in ga pustil. Čez nekoliko časa, ko je že umiral, pa ga je se parkrat udaril po glavi. Na hrbtu ga je potem odnesel v pol ure oddaljeni kraj „prepad“. Tam ga je vrgel v prepad, zraven prepada pa pustil nekaj obleke. Na velikonočni ponedeljek 1. 1875. so našli obleko in potem tudi ubitega brata Jožefa. Ko je to Martin Rogelj doznal in so ljudje hiteli po orožnike, se je izgubil v gozd in od tega časa izginil. Domnevalo se je, da si je vzel življenje. Proglasili so ga za mrtvega.

Živel pa je nekje na Gorenjskem pod tujim imenom. Letos pa je obolet in odpeljal so ga v ljubljansko bolnišnico. — Mislil je, da ne bo več okrevaj. Povedal je svoje pravo ime Martin Rogelj. Rogelj skesano vse prizna, pove, da je to storil iz dobičkaželjnosti, da je dobil grunt. Ker ga je pa vest vedno bolj pekla, je povedal pravo ime in hoče kazni prestat. Brata Jožefa bo sodišče izkopal. Morilec ne pride pod obtožbo umora, temveč radi težke telesne poškodbe, če je bil med tem časom sodnijsko kaznovan. Tudi dosmrtna ječa ali smrt na vislicah je izključena, ker je med tem časom minulo že nad 20 let. — Po zakonu more biti kaznovan z ječo 5–10 let. — Te dni so celo našli v podstrešju del obleke umorjenega brata.

Politični ogled.

— Slovensko-Hrvaško. Pri dopolnilni volitvi za deželni zbor na Kranjskem za rajnim dr. Žitnikom, ki se je vršila dne 12. marca, kakor je bilo pričakovati, je sijajno zmagala Slovenska ljudska stranka s svojim kandidatom in državnim poslancem Jožefom Gostinčarjem, kateri je dobil 3505 glasov, njegov liberalni protikandidat krmar Urbančič pa samo 2455 glasov. Za Gostinčarja so posebno pridno agitirali delavci, za Urbančiča pa liberalni učitelji, uradniki, meštarji in krmarji. Liberalci so skoro z gotovostjo računali, da zmagaajo, a so se močno posmodili. Našim kranjskim kmečkim in delavskim bratom k lepi zmagi iskreno čestitamo! — V Gorici se Slovenci z združenimi močmi pripravljajo na mestne občinske volitve in upajo doseči uspeh. Pri nas na Stajerskem pa se liberalci celo v bližini nemškutarskih gnezd (glej Polenšak!) družijo z najhujšimi „stajerčijanci“ — Dne 13. t. m. je prišlo na tržaški trgovski šoli „Revolucija“ do velikih nemirov med italijanskimi in slovanskimi dijaki. Strupeno sovraštvo Lahov napram slovanskim dijakom na tej šoli ne bo ostalo brez posledice. Italijanski dijaki so izjavili ravnatelju zavoda in odposlanstvu slovanskih slušateljev, da bodo napram slovanskim kolegom mirovali in da bodo smeli nemoteno hoditi k predavanjem. Z ozirom na to so slovanski dijaki šli zopet k predavanjem, toda vsled groženj in napadov od strani italijanskega dijaštva,

ki so se dogodili na ulici, so slovanski dijaki spoznali, da niso varni življenja. Z ozirom na to so šli dne 13. t. m. zjutraj na policijo, kjer so prosili za orožne liste, da bi se v slučaju potrebe lahko branili pred tolovajskimi napadi. Policija prošnji slovanskih dijakov ni ugodila, vsled česar je Italijanom pogum še bolj zrastle. Popoldne ob 3. uri je napravila policija pred „Revolto“ velik kordon, ker je bilo jasno, da bo došlo vsled izzivanja italijanskih dijakov do izgrediv. Kljub izzivanju so ostali slovanski dijaki, ki jih je bilo 25, mirni. Italijanskih dijakov je bilo še enkrat več. Ko so Italijani videli, da se slovanski dijaki počejo spustiti v pretep, so poklicali na pomoč z ulice Sv. Frančiška italijansko fakinažo. Fakini so se seveda rade volje odzvali vabilu „kulturnih“ sorojakov, naskočili so s silo policijski kordon, ga prodrli in udrli skozi stranska vrata v šolske sobe „Revolte“. Ko so italijanski dijaki videli, da jih je s fakini vred precejšnje število, so besno naskočili mirne slovanske dijake in začeli po njih udrihati z železom in cikovanimi palicami. Došlo je do hudega pretepa, v katerem so bili takoj izpočetka ranjeni 4 Hrvatje, ki so bili vsi oblit s krvjo. Slovanski dijaki so se seveda branili napram besnosti italijanske fakinaže, kar je dalo povod Italijanom, da so se z večjo silo pritiskali na nje. Na ulici pred „Revolto“ je bila zbrana velika množica ljudstva, ki je pričakovala izredov. Iz sobe se je čulo veliko vpitje in hrup, naenkrat pa so zadoneli tudi klici na pomoč. Bili so slovanski dijaki, ki so napadeni od fakinaže, klicali na pomoč. V tem hipu so se začeli tudi strelati iz revolverjev. Policija, ki je mirno poslušala na cesti razgrajanje v šoli, je nato udrila v šolo. V šoli so bili ranjeni štirje Hrvatje, in sicer od palic, in 1 Italijan. Policija je aretirala 7 dijakov. Nato so prišli tudi zdravniki, ki so obvezali ranjence. Lahi se igrajo z ognjem. Razburjenje, ki se bo polastilo slovanske, zlasti pa hrvaške javnosti, bo nepopisno. Lahi bodo dobili za to nestrpnost plačilo, da je bodo pomnili. Če je dozdej še bil kak Jugoslovjan, ki se za Trst ni zanimal, ga odslej nič več ne bo! Kakor se nam poroča, se je radi izgrediv pouk na „Revolto“ ustavil, zavod zatvoril ter se vršijo preiskave.

— **Češko.** Krivda načelnika državnozbornskega kluba češke radikalne stranke, dr. Šviha, da je bil v zvezi s policijo, oziroma vlado, in ji izdajal tajnosti lastne stranke, pa tudi druge, če jih je izvedel, se je dokazala. Narodno-socialna stranka mu je ukazala odložiti državnozbornski mandat. Šviha tega noče storiti. Odpotoval je preko Trsta v Dalmacijo. Kdaj in če bo prišlo do razprave, ni gotovo; med tem je že tudi Švihov zagovornik odložil zastopstvo, ker se je prepiral o njegovi krivdi. Šviha je že prosil, da se ga kot okrajnega sodnika upokoji. Žalostno, da se dobe voditelji najradikalnejših narodnih strank, ki se dajo od vlade podkupovati. Sicer pa je Šviha pravcata rastlina, ki je zrastle na mlakužnih tleh svobodomiselnosti. Ko se je nesreča zgodila nad njegovo glavo, je svojemu svobodomiselnstvu dal duška z besedami: „Jaz ne verujem na Boga, toda če je pravica na svetu, bom dokazal svojo nedolžnost“. Na Češkem je, kakor znano, svobodomiselni duh zelo razširjen. Žal, da se po vseučiliški liberalni mladini, ki študira v Pragi, širi tudi v naše kraje. — Poroča se tudi, da je dr. Šviha vohunil za vlado tudi med delavci-rudarji, med katerimi je mnogo anarhistov, ter policiji izročil več ovadb.

— **Ogrsko.** Madžari, vsaj nekateri, so vendar začeli treznejše misliti. Tako je v seji ogrske državne zbornice dne 13. t. m. opozicijski poslanec grof Karoly izjavil, da je potrebno, da se mladina drugih narodnosti vsaj krščanski nauk uči v svojem materinem jeziku. Kdaj bodo neki naši Nemci, ki mučijo slovenske otroke v šulterajskih mučilnicah, prišli do tega spoznanja. — Madžari so zopet si prilastili kos hrvaške zemlje. V Reki so proglasili del obrežja za madžarsko last in se ta kos odpiše od Hrvatske. Madžari postajajo vedno bolj predrzni, Hrvatje pa jim naprej plačajo.

— **Črna Gora.** Na prelazu Metalka na hercegovsko-črnogorski meji, je prišlo dne 8. marca do krvavega spopada med avstrijsko in črnogorsko mejno stražo; avstrijska straža je streljala in sta bila 2 črnogorci ubita, 4 pa ranjeni. Ta slučaj se je zgodil sledeče: Ob meji stoji na avstrijskih tleh nekda turška stražnica. Črnogorski poveljnik je obvestil avstrijskega častnika, da je stražnica črnogorska last in da ne bo pripuštil, da bi jo zasedli avstrijski vojaki. Črnogorci so dne 8. marca sami zasedli dotično postojanko. Ker se niso umaknili, ko so bili pozvani, so začeli od obeh strani padati strelji. Po kratkem boju so Črnogorci zapustili stražnico. Imeli so 2 mrtva, 2 težko in več lahko ranjenih. Radi tega spopada je nastalo med Črno Goro in Avstrijo zopet napeto razmerje. Kdo ima prav, bo določila sporna komisija.

— **Bolgarija.** Kakor znano, je car Ferdinand po vojski s Srbijo in Grčijo, oziroma Rumunijo, v poznem poletju lanskega leta poveril vlado Radoslavovi stranki, ki zastopa v zunanji politiki Avstriji prijazno smer, dočim so preje vladali Rusiji prijazni narodnjaki, ki se imenujejo po svojem voditelju tudi Gešovisti. Pri volitvah za sobranje, katere se vrše po „porocu“ (razmerju) in jih je Radoslavov razpisal lanske leto sredi decembra, pa vlada ni dobila večine, daši so bili rusofili (narodnjaki in cankovisti) občutno poraženi, narasli pa so agrarci in socialisti, ki so za mirno politiko, ter demokrati (Malinov), ki so tudi hudi opozicionalci. Vlada je zato sobranje razpustila in vrhu tega proglasila v novoosvojenih kra-

jih čez 30 novih mandatov, katere je upala vsled pomoči Makedoncev in muslimanov vse dobiti. Volitve so se vršile dne 6. marca t. l. in je izid zdaj kolikor toliko znan. Vlada je dobila 11 glasov večine. Ali bo mogoče s to primerno majhno večino vladati, je vprašanje. Najbrže vladi zopet ne bo drugega kazalo kakor skušati z opozicijo potom koalicijskega ministrstva skupaj vladati, to je, vsaj z nekaterimi strankami opozicije. Agrarna stranka se je zopet sijajno držala, zelo so pa padli socialisti, dočim so demokrati (Malinov) zelo narasli, rusofili so le neznatno poskočili. Posebno se položaj v Bolgariji s temi volitvami ni izpremenil. Izid je približno sledeči: Vlada 128 (1913. leta 95; več 33, torej toliko več, kolikor je novih mandatov v Traciji in Makedoniji; agrarci 51 (1913. leta 48; več 3); socialisti 22 (1913. leta 36; — 14); narodnjaki (Gešov) 7 (1913. leta 5; več 2); cankovisti (Danev) 3 (1913. leta 1; več 2); radikalci 5 (1913. leta 5); demokrati (Malinov) 26 (1913. leta 14; več 12). Po zadnjem poročilu je opozicija dobila še 3 poslance, torej vsega skupaj 117. Sofija je volila protivladno. Kakor se vidi, bo treba zopet najbolj računati s kmetsko stranko, ki šteje skoraj polovico vse opozicije. Z ozirom na notranjo in zunanjo politiko vlade uspeh volitev ni absolutno slab. Vlada bi se, ako bi imela pretežno večino, lahko zaletela, tako pa bo imela močno kontrolo. Agrarci niso brezpogojno rusofili, ampak so za mirovno politiko in gospodarske spremembe, kar je za Bolgarijo v sedanjih razmerah dobro. — V soboto, dne 4. t. m., se je v Soliji začela sodna razprava proti bolgarskim generalom, katerim se očita, da so vodili zadnjo vojsko izrecno v škodo domovini. Obraznava bo trajala več dni.

— **Rusija.** Zadnji čas so nekateri listi poročali, da je razmerje med Avstrijo in Rusijo vse drugo, samo prijateljsko ne. Slišali so se celo glasovi, da Rusija ob avstrijski meji pomnožuje svoje vojne čete, da med avstrijskimi Rusini tajno podpihuje protiaustrijsko gibanje. Pred nekaj dnevi pa je izjavil ruski ministrski predsednik Sasonov, da je razmerje med obema državama zadnji čas popolnoma dobro in da je izključeno, da bi prišlo do vojske med Rusijo in Avstrijo. Ta državnik je izjavil, da je sicer Rusija sedaj popolnoma začelila rane, ki so ji bile vsekanje po japonski vojski in da se ne boji stopiti v bojni ples s kako sosednjo državo, če bi to zahtevale koristi Rusije. Domneva se, da je Sasonov s tem mislil Nemčijo. Čudno je, da nemški listi, posebno oni v Nemčiji, nalašč pišejo, da so prijateljski odnosi med Avstrijo in Rusijo od dneva do dneva hladnejši. To delajo Nemci nalašč, da bi Rusijo v Avstriji zasovražili. Že vedo, kaj delajo! — V ruskih vladnih krogih se misli na to, da bi se odpravilo znano prognanstvo v Sibirijo. V Rusiji namreč večje, posebno politične hudodelce, pošljejo v daljno ledeno Sibirijo v prognanstvo. Ta kaznen je na Ruskem najhujša.

— **Nemčija.** Iz Berolina se poroča: Cesar Viljem se pelje čez Dunaj, kjer ostane nekaj ur, v Trst, kjer obišče v Miramaru nadvojvodo prestolonaslednika Franc Ferdinanda. Od tu se odpelje v Benetke, kjer obišče laškega kralja Viktorja Emanuela. V Benetkah ostane več dni. Iz Benetk se odpelje na Krk, kamor se za njim pripelje tudi nemška cesarica. — Dne 13. t. m. je razpravljal nemški državni zbor o interpelaciji „centra“ radi dvoboja v Mecu, kjer je en častnik drugega ustrelil. Vojni minister Falkenhayn pravi, da ni bilo vse pri dvoboju v Mecu v redu. Dvoboji se ne dogajajo samo v armadi in mornarici, marveč tudi v drugih krogih. Le postavodaja se ne more proti dvoboju boriti. Delati hoče na to, da se dvoboji omeje, a s prepovedjo bi se ne dosegli uspehi radi častnih nazorov. Dvoboji se bodo z vzgojo častnikov v duhu pravega viteštva in krščanske npravnosti omejili. Haase (soc. dem.) zahteva, da naj se dvoboj prepove. Narodni liberalci Calger predlagajo, da naj se izda določilo, da kdor koga razžali, ni več sposoben, dati zadoščenje. Konservativci Westarp izjavi, da nasprotuje dvoboju proti božjim in človeškim postavam. Častno sodstvo pa spada v cesarjevo oblast. Dr. Spahn (centrum) zahteva, uplivati na to, da se bodo častniki tako obnašali, da dvobojev ne bo. — V Nemčiji so še vedno razburjeni duhovi, ker prihajajo dan za dnem glasovi iz Rusije, da se ta mogočena država pridno oborožuje in pripravlja na krvavi ples s svojim nemškim sosedom.

— **Angleško.** Ta država ima hudo ženstvo. Že leta in leta se bori del Angležinj za dosego volilne pravice, kakor jo posedujejo možki. Posebno krepko in celo s silo deluje voditeljica ženskega gibanja, gospa Pankhurst. Priredila je že veliko število burnih shodov in izgrediv. Dne 9. marca pa jo je policija prišla na nekem shodu ravno, ko je govorila hujskajoč govor proti vladi. Nastal je pravi tepež med policijo in razburjenim ženstvom, ki je svojo voditeljico z vsemi sredstvi branilo. Padali so strelji in batine. Se-le, ko je prišlo vojaštvo na pomoč, je policija hude ženske premagala. Zdravniki so obvezali 20 ženskam rane, ki so jih dobile.

— **Afrika.** Italijani se morajo v Tripolisu neprestano boriti. List „Agenzia Stefani“ poroča, da so blizu Zoetina 11. t. m. okoli 2. ure ponoči napadli ustaši tabor laške kolone Latini. Sovražnik je štel 1500—2000 mož. Lahi so zagnali sovražnika s silnim protinapadom v beg. Ob 4. uri zjutraj je kolona zopet odbila močne vstaške čete. Na bojišču so našli 263 sovražnikov mrtvih, Lahi so izgubili 2 častnika in 43 mož, ranjenih je bilo 9 častnikov in 100 mož. — Izvenitalijanski listi pa poročajo, da so bili Italijani v zadnjem tednu parkrat pobleno tepeni.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

22. Nedelja. 4. postna (sredpostna). — Nedeljski evangelijski: Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6, 1—15.
23. Ponedeljek. Viktorijan.
24. Torek. Gabrijel, nadangel.
25. Sreda. Oznanjenje Marije Device.
26. Četrtek. Emanuel, muč.
27. Petek. Rupert, šk.
28. Sobota. Janez Kap.

* **Dekan Jakob Caf.** V petek, dne 13. marca, je pri Sv. Tomažu blizu Ormoža umrl vč. g. Jakob Caf, dekan velikonečeljske dekanije. Rajni je bil rojen dne 3. maja 1849 pri Sv. Rupertu v Slov. gor. V mašnika je bil posvečen dne 27. junija 1873. Pastiral je kot kaplan od 1. 1874 do 1876 v Vuzenici, kot drugi kaplan pri Sv. Magdalenji v Mariboru od 20. junija 1876 do 31. maja 1878, istotam kot prvi kaplan od 1. junija 1878 do 31. marca 1891. Tega leta je bil imenovan za župnika pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji; 4 leta pozneje, dne 28. novembra 1895, je postal dekan velikonečeljske dekanije. Leta 1897 je bil imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetovaleca. Rajni je bil blaga duša, vzgleden duhovnik, vnet za vsako pošteno in dobro stvar. Našo mladinsko, društveno in politično organizacijo je blagi pokojnik še tudi na stare dni krepko in velikodušno podpiral. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 16. marca. — Svetila mu večna luč!

Iz učit. službe. Za nadučitelja v Apačah je imenovan učitelj Ernest Jager. — Učiteljica ročnih del v Orešjem Ljudmila Moric je imenovana za učiteljico ročnih del pri Sv. Petru pod Sv. gorami. — tea Debelak je imenovana za učiteljico v Šmarju pri Jelšah. — Stalni učitelj v Slivnici Leon Dobnik je imenovan za učitelja na Ponikvi ob južni železnici. — Nadučitelj pri Sv. Kungoti na Pohorju Matevž Žgajner je imenovan za nadučitelja v Blagovni.

Iz poštne službe. Poštar Mihael Straus v Križevcih na Stajerskem je premeščen na lastno prošnjo za poštarja v Rajhenburg.

* **Umrli** je na Ponikvi ob južni železnici 10. t. m., spreviden s sv. zakramenti za umirajoče, v 86. letu svoje starosti g. Jožef Vrečko, oče deželnega poslanca Vrečka. N. v m. p.!

* **Papež obsodil liberalne nauke.** Že papež Pij VI. je obsodil nauke, ki jih širijo liberalci, kot nevarne Cerkev in redu. Proti liberalnim modrijanom se je oglašil v svojem pismu, v katerem pravi: „Ko so ti pogubni modrijani vsepovsod zanesli temo brezboštva in iztrgali ljudem vero iz srca, skušajo tudi pretepati vse vezi, ki ljudi med seboj in vladajočimi vežejo. Glasno kričijo v svet, da je človek rojen svoboden, in ponavljajo brez prestanka, da ni nobeni katerikoli oblasti podvržen. Da je sedanja družba množica nevednih ljudi, ki leže pri nogah duhovnikov, ki jih sleparijo v njihovi neumnosti, in kraljev, ki jih tlačijo. Kdo ne uvidi, da ogrožajo te velikanske zmote in druge take prismojenosti, ki jih s tako spretnostjo prikrivajo, red in varnost? Ti brezbožni nauki so za duše, s krvjo Kristusovo odkupljene, tem nevarnejši, čim bolj razjedajo na svetu vse, kar je zdravega, in se utihotaplajo celo v svetišča.“ — Ali ne govore tudi naši liberalci skoro ravno tak jezik in ne ponavljajo skoro istih prismojenosti, proti katerim se je že Pij VI. oglašil v svoji poslanici na tedanji krščanski svet? Ali liberalne zmote niso utihnile in so rastle skozi celo 18. stoletje, prav kakor plevel, ki vedno raste, če ga tudi stokrat izpulíš. Zato so bili rimski papeži tudi vedno primorani braniti Cerkev pred liberalnimi zmotami in opozarjati krščanski svet pred pogubnostjo teh ljudi. Liberalizem so nadalje obsodili, Pij VII. l. 1821., Leon XII. l. 1826., Gregor XVI. leta 1832., Pij IX. leta 1846. in 1865., Leon XIII. l. 1884. Proti tem zmotnim in goljufivim naukom je Leon XIII. priporočal v svojih poslanicah in pismih na krščansko ljudstvo sledeča obrambna sredstva: edinstvo katoličarjev med seboj, tesno zvezo ljudstva s školi in glavarjem Cerkev, pogumno javno in skupno izpovedanje in priznanje katoliških načel na katoliških shodih, pravo krščansko družinsko življenje, dobro vzgojo otrok, izrabo državljanskih pravic, katoliška društva in katoliško časopisje. Zlasti je poudarjal katoliško organizacijo in snovanje katoliških strank. Katoličani naj se združujejo v katoliške politične stranke, ki naj branijo proti liberalnim pogubnim naukom pravice ljudstva in Cerkev.

* **Zalostinke pojejo.** Slovenci liberalci na Stajerskem čutijo, da se jim bliža zadnja ura. V „Slov. Narodu“ so si že začeli peti posmrtnice. V št. 60. pišejo: „Naprednjaki smo sedaj povsod v manjšini in vsled tega imamo malo vpliva na vlado, pa tudi malo ugleda napram našim narodnim nasprotnikom... Naprednjaki smo prestali... Polotava se nas apatija (brezbrižnost) in gnjus do vsakega javnega dela...“ Tone solnce, tone za večerne gore, pravi Gregorčič.

* **Zalostni pojavi med učiteljstvom.** Zavarujemo se, kakor da bi hoteli celemu učiteljskemu stanu kaj očitati, toda kot častnikarji imamo dolžnost, slovensko javnost opozarjati na vse pojave, ki so zvezani z njegovo srečo in nesrečo. Ni še dolgo, kar smo obžalovali, da sta učitelja Robnik (soustanovitelj Narodne stranke) in Moder zapustila slovenske vrste, moramo že zopet javiti novo izgubo. Prej navdušen slovenski učitelj Maks Smole se je uvrstil med nemško misleče učitelje. V znak tega prestopa se je dal voliti za predsednika nemškega Šulterajna v Račah. Vedno večja postaja galerija blivših slovanskih učiteljev. Sadu v